

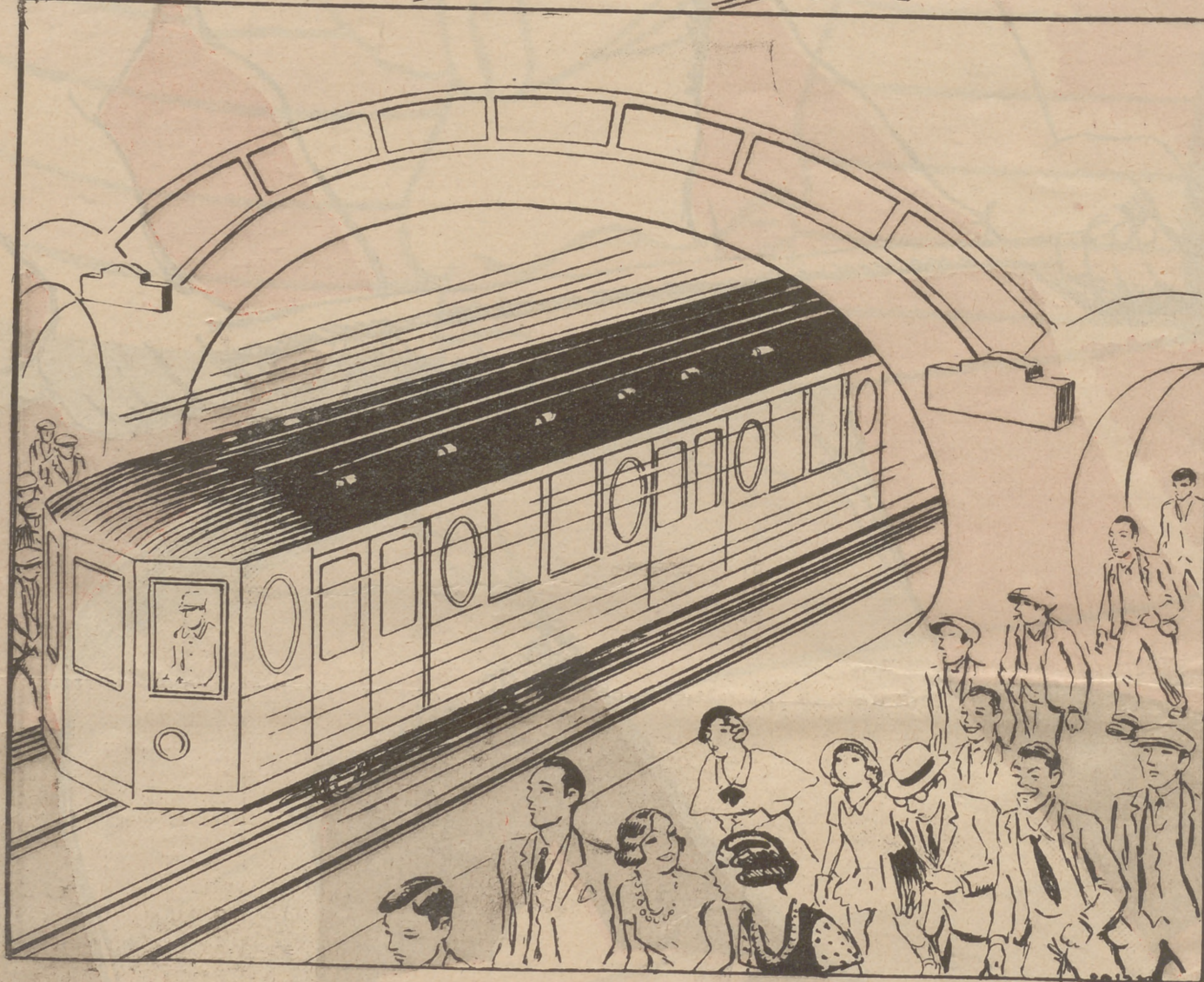
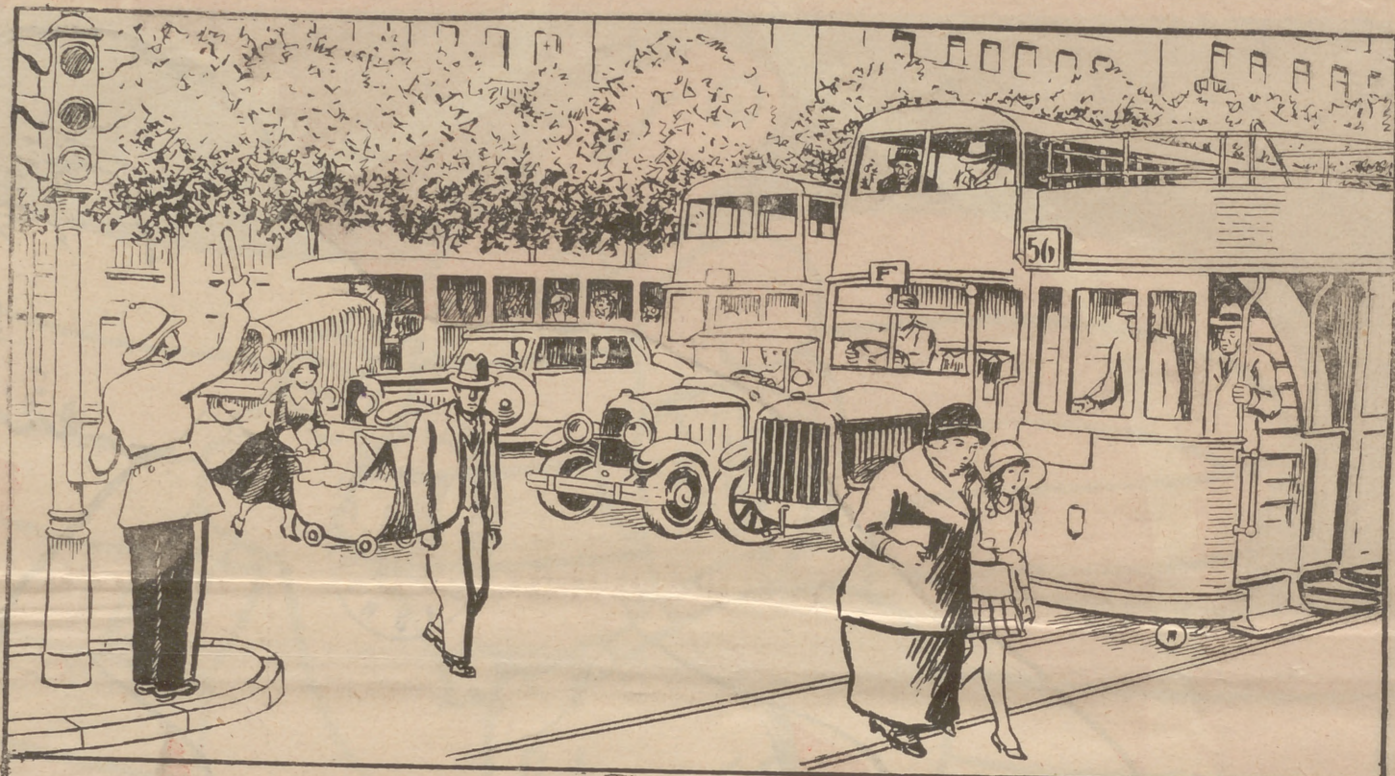
LA CAMPANA DE GRACIA

Obrers de la República, uniu-vos

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

EDITORIAL

LA VIA REVOLUCIONÀRIA

La llei d'expropiació sense indemnització dels béns rústics als conspiradors monàrquics inicia la República en l'obra revolucionària.

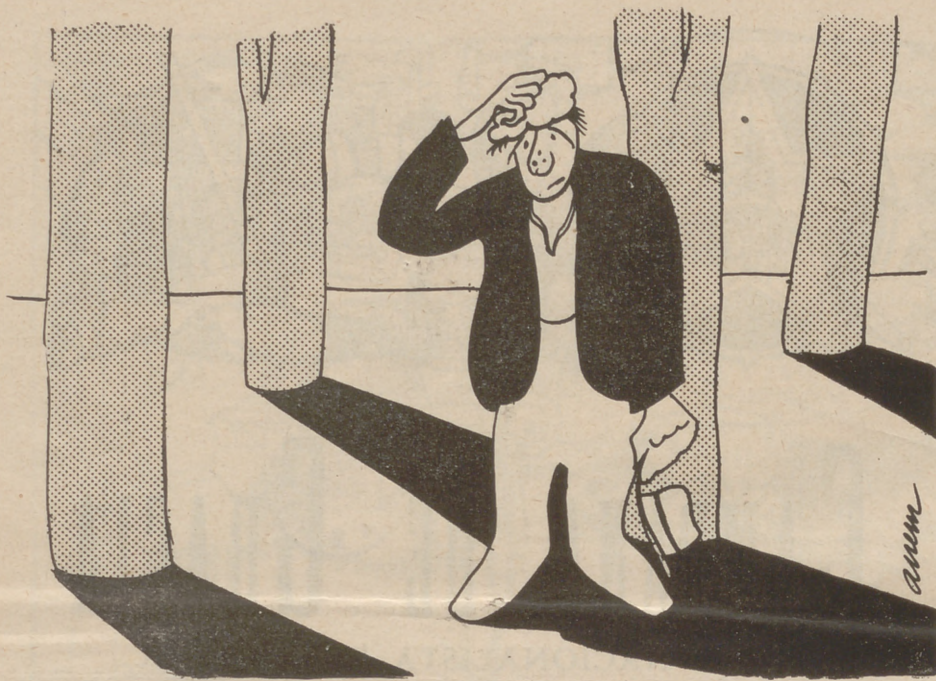
Pecavem d'un excés de legalitat. Els diputats advocats amb despatx obert que abusen en les Corts d'una autoritat professional potser, de segur, merescuda, perverteixen la República. Entortel·ligats per la paperassa de lleis i sentències del Suprem, entrebanquen amb les subtileses dels entrenats en una professió la labor que dicta el moment d'una manera imperiosa. No han comprès que una Revolució és un fet biològic en el qual la llei és tan íntima que no pot escatir-se més que per les conseqüències. Voler relligar una Revolució a uns reglaments previs, és desconèixer la història, però potser, i més greu, pretén desinflar-la, minvar-li eficàcia, pervertir-li els principis i les finalitats.

La llei d'expropiació retorna la República per via bona. Potser després de l'acte d'insubordinació del 14 d'Abril és la segona manifestació revolucionària.

Cal agrair-la als seus enemics. Veritablement, els enemics són els millors col·laboradors de l'obra revolucionària. Amb la seva resistència l'aboquem cada vegada més a trencar tota relació amb el passat i esdevenir creador d'una nova època i de nous valors morals i econòmics. La violència d'una Revolució està en raó directa amb la resistència del seu enemic. Les seves mesures s'adapten perfectament a la tàctica que empra l'adversari i aquestes mesures, en moments tant solemnes per a un poble com els que avui passa l'Estat espanyol, agafen tons espectaculars i tendeixen a transformar-se en principis. Sense voler, l'adversari esdevé el col·laborador més eficaç de la Revolució. Cal però que l'enemic sigui lleial, que sigui francament enemic, que surti al carrer treient el pit enfora. No com fins ara, que enterbolia la República simulant un entusiasme o una adaptació. Tant per tant, preferim un Sanjurjo a un Sánchez Román o un Royo Villanova. Sanjurjo, tanmateix, ha produït més obra revolucionària que molts d'aquests republicans destenyits o de darrera hora.

Al moment d'entrar en premsa aquest número de LA CAMPANA DE GRACIA, no sabem encara quina haurà estat la sort del traïdor Sanjurjo. Coneixem la seva sentència de mort, però no sabem si quan aquestes ratlles veuran la llum haurà estat seguida per l'execució o per l'indult. Nosaltres, republicans i revolucionaris, ara com sempre demanem que es faci justícia i que sigui respectada la suprema voluntat del Poble.

—Ves, si aquesta calor no la podem passar a l'hivern...

La República en perill

Encara ho està. Ha passat i està passant un dels moments més fatigosos.

Es precis actuar enèrgicament, escometre els enemics que té davant seu, però sobretot els que té dins. El pitjor enemic no és el que se li enfonda d'una manera descarada, sinó el que es sopluga sota el seu ampar i sobre segur l'ataca per l'espatlla.

Aquests dies han vingut denúncies i més denúncies contra els servidors deslleials. Inserir avui l'extracte del que digué Eduard Ortega i Gasset sobre les ambaixades de París i de Londres, i de l'alt personal que envolta el ministre d'Estat. Inserir les exclamacions i protestes dels alcaldes esquerrans contra el sometent. Fa pocs dies en Benavent acusava d'una manera ben concreta el governador militar de Lleida. Es sospita de la direcció de la Companyia Telefònica i la sospita ha pres cos en dades i actituds ben suspectes en el que respecta a la seva lleialtat al Govern de la República durant les hores més compromeses de la sublevació de Sanjurjo.

La República té un corc que la rosega i l'aterrarà si no el matem i aquest corc és la burocràcia monàrquica i la part d'exèrcit també monàrquic. Si li concedim l'organització de l'Estat com fins ara, res i fa ni pot que la direcció sigui republicana: els més bons propòsits i les lleis més justes i avançades trobaran sempre l'entrebanc dels qui posen en relació el Govern amb el poble.

La República està en perill i per a defensar-la cal que faci un esforç per a suprimir els servidors que volen ferir. Tots els que han estat en servei actiu de la monarquia i més encara els que durent la dictadura apressaren i excitaren la seva activitat, no poden gaudir de la nostra confiança.

Esporguem les branques que matarien l'arbre. Sense temor, sense pietat si convé, esporguem-les. Un amor malentès i desassenyat perverteix les famílies i una gene-

rositat excessiva abat els Estats i fa decaure la idealitat dels pobles.

La República té de defensar-se ella mateixa. No cerqui campions fora del seu clos; allà on acaba el convenciment comencen els adversaris, que frec a frec, tocant-los el colze, encaixant-los la mà molts cops, conviuen amb els bons republicans. No té exèrcits estrangers i enemics a la frontera com

tenia la Convenció. Però cal dir-ho amb dolor: per una paradoxa, que reproduïx els fets de l'altra República, tampoc hi té amics que amb fervor vetllin per ella i foragitin els conspiradors com foragitaven dos anys enrera els bons republicans que maldaven per la Revolució. Però si a les fronteres no s'hi sent remor d'armes dins de sa casa té legions que breguen en l'ombra quan no s'atreveixen en ple sol. I aquestes legions per argumentar el desori són les mateixes a qui l'Estat encarregà la seva defensa i organització. I no ens adormim, catalans, no ens adormim. Creiem de bona fe que tot Catalunya, per amor a les seves llibertats, que només poden trobar acompliment en la República, és lleial a aquesta. La passió no ens mati l'enteniment. Si bé no passà res tot fa preveure que la conspiració monàrquica tenia bons agents dins el nostre poble i que en molts pobles i comarques preparava l'aixecament antirepublicà.

No tota Catalunya és lleial a la República ni a les llibertats catalanes tampoc. La traïció cova dins de nosaltres. Per despit, el qui veu amb mals ulls les nostres llibertats. Per baixesa de cor en els ma's catalans, que temen per beneficis i prerrogatives injustes que fins ara usdefruitaven. Vetllem per la República i les llibertats catalanes. Tots som combatents encara; cap seguretat podem tenir per a relentir la nostra atenció ni deslliurar-nos del propi sacrifici. En les fronteres de la República i de Catalunya hi ha l'enemic. Tot bon català cal que vetlli les armes disposat a vence'!

J. AIGUADER i MIRÓ

Després del perill

Per a nosaltres, els catalans, les coses han donat un bon tomb. A les Corts l'aprovació de l'Estatut porta una marxa accelerada. Els cavernícoles amb el Capità—Manaya de Royo Villanova a llur davant es donen vergonya de continuar la seva obstrucció. La Cambra ha esdevingut d'una sensibilitat extremada. No diré excessiva, però sí hiperestessada, com de mala't en alta tensió. Així que algú, un bútxara sempre, aquests dies, un maniàtic com Royo Villanova, no pas ningú que tingui sentit de responsabilitat, intenta contraposar Espanya a Catalunya, la Cambra amb una nerviositat agressiva se li tira al damunt. No hem d'esser nosaltres els primers a defensar-nos. Cent veus alhora criden contra l'estúpido o mal intencionat acusador.

Pels carrers de Madrid també notarem un canvi, una acàlmia. Ha minvat aquella irritació que l'Estatut produïa arreu. Adhuc certs diaris agafen un to més mesurat, com

si esdevinguessin més intel·ligents. A la resta d'Espanya, a jutjar per la Premsa, sembla que comenci a fer-se pas una certa comprensió.

I és que, senyors, han passat coses aquests darrers temps. No és dolorós, no és lamentable, que hagin estat necessàries aquestes coses perquè certa gent arribés a comprendre?

Ensenya terriblement el perill. Però és la lletra entrada amb sang, dels vells mestres. Hauria valgut més comprendre abans, però val més tard que mai.

La sanjurjada ha fet obrir els ulls a molts! Es a dir que tu, general traïdor i boig, volies muntar sobre la plataforma de l'"Espanya una e indivisible" per a donar a la República el cop de mort? I aquesta plataforma té l'havíem preparada nosaltres, inconscients, orbs, nosaltres, republicans, que no volíem reconèixer els compromisos contractats per la República amb Catalunya? Ah!

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA resten obertes als escriptors i dibuixants que sentin com nosaltres els ideals nacionalistes i esquerrans. Serà un honor pel nostre periòdic rebre llur col·laboració intel·ligent i amistosa.

no! Salvem la República amb les llibertats que ella ha promès als pobles i als homes, perquè sense República no tindran res els catalans, però tampoc nosaltres no tindrem res que no sigui la vella i abjecta opressió d'homes i pobles!

Jo no sé si, a les Corts i al carrer, algú s'ha formulat això tan clarament com ho acabo d'exposar. Però la lliçó de la sanjurjada és aquesta i aquest el resultat.

Beneficències sens dubte per als catalans. Tant, que algú ha dit, irònicament: "Llàstima que el cop no hagués estat un mes abans". Es així, què hi voleu fer? L'egoista imperialisme castellà ens havia posat en un estat d'esperit que fa dir aquesta mena de coses. La lliçó tanmateix és doble. I la nos-

tra, els catalans no la podem oblidar mai més. Si encara hi ha algun catalanista que es digui monàrquic—la cosa és possible?—o que pensi en monàrquic, és per a ell que va la lliçó.

Quant als altres, als republicans veritables, que es gravin al front com una sentència que "defensar la República és defensar Catalunya".

La fórmula de Cambó: "Monarquia? República? Catalunya!", ha prescrit.

Catalunya republicana, diuen els catalans d'avui, que, per ara, per la eufonia i la intenció, és el que més s'assembla a República Catalana.

Joan PUIG i FERRETER

Reportatges al minut

JUSTICIA DEL REI

15 de desembre de 1930. En un diumenge de martiri, un camió militar brinca pels camins de muntanya per la barrancada d'Osca.

Porta dos homes a la mort. A l'assassinat, convertit en llei inexorable. Dos homes joves, dos soldats. S'han sublevat contra la ignomínia d'un règim de degenerats, de militars, de bisbes, de cacics i de pistolers. El cap d'Estat és un "croupier" vulgar. El cap del Govern enterrà vint mil fills de mare a Annual, en un desastre vergonyós d'inèpcia i de covardia. El poble no té veu ni vot. No es compta amb el país per res més que per les contribucions. La moneda està enrunada. Les Universitats no funcionen. Les presons són plenes d'homes honrats.

A les dues de la tarda, l'assassinat es consuma. Els dos soldats han caigut amb el cos foradat de bales. Un d'ells tenia la mà damunt el cor, i la bala traspassà mà i cor.

Es sublevaren. Perderen la partida i hi anava la vida. Però no pensaren en fugir. Simplement, esperaren a que anessin a detenir-los. La nit i la neu, a muntanya, donaven tota mena de facilitats per escapar. Però ells es quedaren a respondre del seu gest en la partida perduda, per cara que la derrota pogués resultar.

Es constituí un Consell de Guerra sumariíssim. En poques hores, el Govern nomenà uns quants generals i coronels que havien de fer de jutges. Es formà un sumari sobre la marxa, sense serenitat ni precisió. Es prescindí de testimonis, perquè calia anar depressa. Les defenses no pogueren actuar. La seva preparació hagué d'improvisar-se en minuts. Més que la solvència jurídica, l'affecte dictà els seus informes. Si alguna parlà massa clar, el Tribunal tallà la paraula en nom de la disciplina militar. El fiscal concretà un rosari de culpes i demanà les penes. Hi havia més rancúnia que proves, més instint de conservació que elements penals, més urgència que convenciment. El Tribunal deliberà breus moments. Es posà en contacte amb el Consell de ministres, reunit. El Consell consultà el rei. I un rei en situació d'ilegalitat constitucional, un Govern fora de la llei—presidit pel respon-

sable directe d'Annual— i uns generals convertits en jutges d'una justícia dictada per la conservació de la casta i per idees polítiques caducades a tots els països civilitzats, dictaren la sentència.

Fou el mateix President del Govern, Berenguer, qui després de consultar amb el rei parlà per telèfon des de Madrid amb el Tribunal militar que havia de fallar la pena imposada als sublevats de Jaca:

—Fusilarlos!...

Això passava en la matinada del 15. A les dues de la mateixa tarda els dos capitans rebels eren fusellats. Se'ls negà tota possibilitat material i moral de petició d'indult. Se'ls mantingué incomunicats fins a l'hora de morir. Se'ls negà el que no es nega als parricides.

L'endemà, els titulars amb censura de les "Fulles" del dilluns, sembraren un regueró d'amargor i d'odi en tot el país:

Ayer en Huesca fueron pasados por las armas los capitanes Galán y García Hernández...

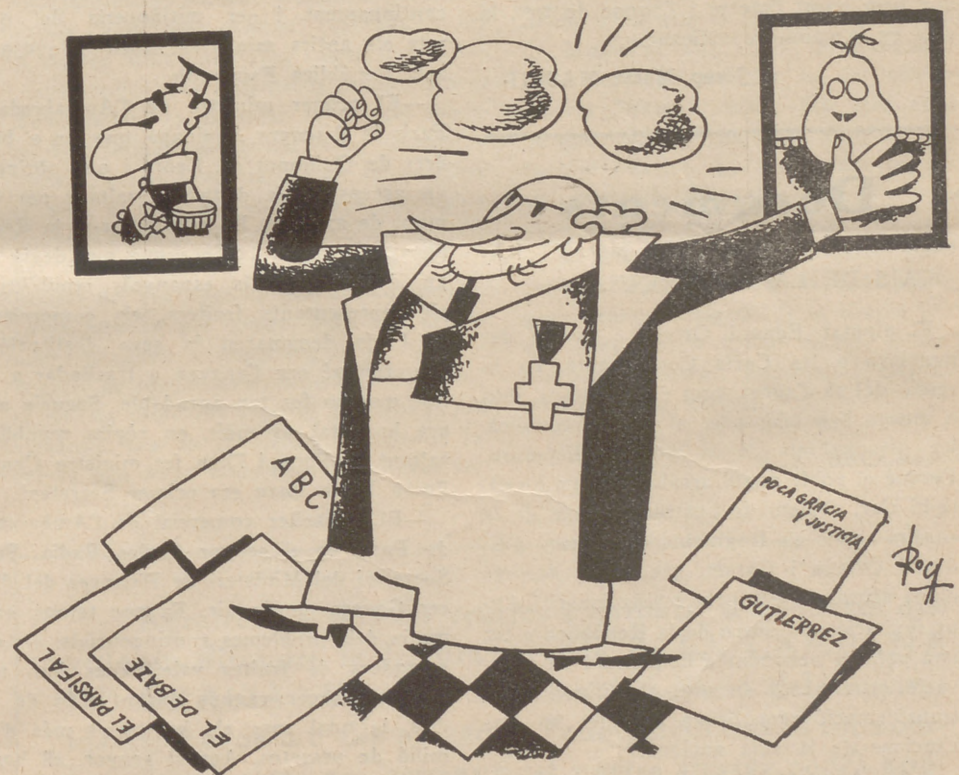
JUSTICIA REPUBLICANA

24 d'agost de 1932. El general Sanjurjo i els seus tres còmplices han baixat d'un furgó automòbil i han entrat al Palau de Justícia de la capital de la República.

Van catorze dies que el general es sublevà a Sevilla. El Govern de la República li havia concedit tota mena d'honors i de confiança. Sense més ni més, aprofitant els avantatges dels seus càrrecs, el general s'aixecà en armes. ¿Contra el Govern? Mentida. Contra el règim. Contra el règim que el poble s'havia donat per pròpia voluntat, en unes eleccions memorables. Contra el Parlament elegit pels ciutadans. Contra la Constitució democràticament votada. Contra el Govern Constitucional, format per l'expressa voluntat dels diputats de la racció. Contra la més estricta legalitat civil, sancionada pels sufragis dels electors.

El poble es posà enfront de l'insensat. I el general, grotesc i derrotat, hagué de fugir com un covard. Fou detingut en una carretera andalusa, enfilat a un taxi desmarxat i ridícul. Se'l portà a Madrid amb tota mena de consideracions. Actuà la Justícia.

La Justícia, així amb majúscula. Un Tribunal d'homes civils, pèrits en jurisprudència i en lleis. Reposadament, reunint tots els antecedents dels fets, es formà un sumari. El Govern s'abstingué en absolut d'intervenir en el terreny estricte i auster de la justícia. S'escoltaren tots els testimonis. Es reuniren totes les proves i tots els indicis. Els encartats pogueren cridar, per defensar-los, autèntics prestigis de la toga. Un procediment serè i normal, una independència absoluta, uns mitjans de defensa il·limitats.

L'aristòcrata.— Jo que sempre havia anat amb casaca, ara tenir-me de contentar amb Bata!

La juridicitat.— Escolta, maca... Conec un jove que està per tu...
La República.— Perds el temps, alcabota! Per més que diguis, no et seguiré!..

Aquesta és la justícia de la República

Jo no sé quina serà la sentència definitiva del Tribunal de la República; només sé que per dura, per severa, per inexorable que resulti, haurà estat dictada per la serenitat, per la Llei i per la justícia.

Heu-vos ací un altre motiu d'orgull pels que hem posat l'afecte i l'honor de tota la vida en la causa republicana.

Josep Maria MASSIP

Documents

COM VIUEN A FRANÇA MOLTS LACAIS DE LA MONARQUIA

El diputat Eduard Ortega i Gasset denunciava a les Corts Constituents, en la sessió del 18 d'agost, com viuen encara, més o menys ben adaptades al règim republicà, les personalitats de la sinistra dictadura. Perquè el poble pugui assabentar-se'n i veure-hi clar, copiem de l'extracte oficial de la susdita sessió els fragments del discurs d'Eduard Ortega i Gasset, que vénen després d'una afirmació d'ímpetu revolucionari i d'una invitació al Govern de la República a fer una política netament d'Esquerra i de renovació, en el sentit de nova classificació i de transformació republicana de totes les institucions de la vida nacional:

—A l'Ambaixada de París perduren les mateixes personalitats dels temps de la dictadura i del sinistre Quiñones de León.

—El Vice-Cònsul que hi ha avui a Pa-

rís és el senyor Roca de Togores i Pérez del Pulgar, fill de la marquesa d'Alquibla (tota aquesta família està detinguda per haver pres part al complot); féu tota la seva carrera a la Secretaria de l'ex-rei; és gentilhome de casa i clau; cosí de la muller de Yanguas, a la casa de la qual a París va contínuament, i per mitjànceria del qual tots els antics ministres saben el que passa a la República Espanyola.

—El primer ministre de l'Ambaixada a París és el senyor Aguinaga, que fou el braç dret de Quiñones de León, i que obtingué un ascens de la dictadura saltant per damunt de 27 llocs. En proclamar-se la República, ell mateix comprengué que devia fugir d'Espanya. Els espanyols republicans, els representants fruiters, els comerciants de París, demanaren la seva destitució i comprengué que l'anaven a traslladar a un lloc que no fos tan agradable. Segueix allí, ara ha estat ascendit, en règim republicà saltant 30 llocs, i l'han fet ministre Conseller a París, quan era primer Secretari.

—El Conseller comercial de l'Ambaixada de París és el senyor Carles Badia. Sub-Secretari del Ministeri de Finances del darrer Govern monàrquic. Fa poc temps, amb motiu dels problemes contingencials, els exportadors de fruites valencianes han tingut de llançar vagonets durant més de sis dies, la qual cosa els ha costat més d'un milió de pessetes. Aquest senyor, 48 hores abans de la sublevació militar fugí de París i no se sap on ha estat.

—Mr. Chiappe, Prefecte de París, lliurà permís i segueix consentint que a la carre-

tera fronterissa de Behovia, de cara al riu, els jesuïtes espanyols tinguin llogada una torreta molt adequada per llurs tasques, naturalment jesuítiques, car està voltada de bosc fins el punt que la casa no es veu. El dia abans del complot nombrosos automòbils anaren a aquella residència. Diversos jesuïtes feren continuats viatges fins al Pont internacional i l'activitat sospitosa fou tan franca que el periòdic de Burdeos "La France" preguntava al Prefecte de Policia de París per què consentia aquestes maquinacions quan en temps de la monarquia als patriotes espanyols emigrats no se'ls permeté viure a la frontera.

—Martínez Anido, que ha estat el cap veritable del darrer complot militar, conspira a França de la manera més activa. El general Martínez Anido viatja per França en automòbil de la Prefectura de París i acompanyat de dos agents de vigilància a les seves ordres, que el protegeixen. Martínez Anido posseeix quatre passaports amb noms suposats, que li han estat facilitats pel Prefecte de Policia de París. Estigué a Niça, on la seva presència era perillosa, i on conspirava i produïa greus inquietuds al Prefecte dels Alps Marítims, l'Hon. Mr. Benedetti. Aquest senyor comminà Martínez Anido a què dongués paraula d'honor de què cessaria en les seves conspiracions, i aquest li respongué que no podia donar-li aquesta paraula, i que per no trencar-la se n'anava a París. També li tirà en cara que no podia tolerar les seves activitats, car ultra conspirar a França, sabia que Martínez Anido havia entrat a Espanya i que havia estat a Oñate, concorrent una reunió de militars. Martínez Anido va i ve lliurement per França, sense donar explicacions a ningú.

—Gairebé tots els funcionaris de l'Ambaixada espanyola a París són els antics monàrquics, i pot afirmar-se que l'Ambaixada segueix en mans de Quiñones de León, que s'assabenta per confidències de tot el que passa a la República Espanyola, i que per cert posa cada dia un telegrama de propaganda al periòdic "Le Journal", atacant Espanya i fent ressortir malèvolament els petits incidents que s'hi produeixen, inflant-los i complicant-los per tal de desprestigiar l'obra dels homes de la Revolució i de la República davant els ulls dels estrangers.

Publiquem aquests documents sense comentaris. I tants com en mereixerien!

—Estàs contenta del "padre"?
 —Em fa el mateix servei que una dida seca...

Intel·lectualisme

MALATESTA

Tota la flama dels meus quinze anys se'n anava al darrera d'aquest home. Era en aquells temps que trepidava tot el país sota la tempesta de la vaga general. Enric Malatesta s'hi lliurà amb entusiasme, i el seu verb inflammat arribava fins a nosaltres. Joves anònims, que no sé si són morts o vius, vells lluitadors, àcrates de tota la vida, més tard Francesc Ferrer i Guàrdia, amb alguns intel·lectuals castellans, francesos i italians, passen per la meua vida d'adolescent, i la saturen d'anhels llibertaris. Han passat els anys, i l'enyor d'aquelles converses i lectures sembla recent encara en nosaltres. Què s'ha fet d'aquell suavíssim Conrad Mongrell, que tenia les dues mans mutilades per l'explosió terrible, mentre preparava una bomba? I d'aquella Berta la Trista verge roja de divuit anys, prostituta del carrer de Tantarantana, que recollia a casa seva els anarquistes perseguits, fent-los passar per clients? Damunt d'aquells anys de pesombre, plana encara com un record de bondat l'ombra d'Enric Malatesta, el gran llibertari italià. Devoràvem les seves obres. "Entre pagesos", "Al cafè", "En període electoral". Però sobretot "La Anarquia", que era el breviari inseparable de les nostres hores miserables, durant els dies interminables de tristesa i sofriment...

Enric Malatesta havia nascut a Santa Maria, d'Itàlia, l'any 1853, i era conegut tant pel seu nom com pel pseudònim "Robert Fritz". Voltà l'Europa, sempre perseguit. Fou gran amic de Bakunin, Tàrrida del Marmol, Kropotkin, Cafiero, Malato, France, Mirbeau, Anselmo Lorenzo, i de moltíssims àcrates catalans que ja són morts fa temps. Jo havia tingut a les mans i llegit cartes de la seva bona època, en les quals el seu estil cremador, de rastre de pólvora encesa, semblava que ennegrés el paper. Al carrer de Trenta Claus hi havia una vella taverna del segle XVIII, amb dues portes, en la rebotiga de la qual els concurrents professaven un veritable culte al gran anarquista italià que ara s'ha mort. Recordo encara les lectures en veu alta, i els crits subversius que morien ofegats al mig del triple mur de botes plenes, que cobrien el mur prim que els separava de la botiga. I el nom del capdill romàntic hi brillava sempre com una llàntia de devoció.

Malatesta ha mort turmentat per la reacció feixista. Quan el renegat Mussolini anic socialista de la seva escola, assaltà el poder i es proclamà dictador a Itàlia, alguns elements principals del feixisme procuraren atreure's les figures sobresortint de l'anarquisme. Enric Malatesta no claudicà mai. I el dictador es venjà suspenent "L'Umanità Nuova", que era el periòdic de Malatesta i els seus. Ran de la marxa sobre Roma, tota llibertat fou ofegada, i el pobre Malatesta tingué de viure fent d'electricista. Però Mussolini, venjatiu, l'assetjà per fam. Fèu muntar una guàrdia al seu voltant, de dia i de nit, i àdhuc li negà el dret de rebre visites a casa. Enric Malatesta ha sofert un veritable calvari de deu anys, per no haver

La Lliga. — Em sembla, Francisquet, que això de venir per setembre, per'ara ho tens molt fosc.

volgut renegar mai de la seva puresa ideològica. I àdhuc després de mort, el sadisme de Mussolini ha fet vetllar el seu cadàver per les milícies feixistes. No es pot demanar més refinament en la crueltat estúpida!

Malatesta encengué insurreccions i conspiracions incomputables. Sofrí persecucions i condemnes, que l'obligaren, des dels vint anys, a fer una vida de vagabundatge constant. Visqué a París i Londres, fent periodisme i exercint l'ofici d'electricista. Era escriptor ardent, però a l'ensens orador de gran envergadura. Anarquista total, enemic de tota mena de legalisme, tingué sempre un concepte romànticament negatiu de la revolució. Lenin, en la seva obra "La malaltia infantil del comunisme", afirma que l'anarquisme és un fenomen social propi dels països capitalistes. Aquest, segurament, era el cas de Malatesta. Tota l'esterilitat de les seves predicacions inflamades caigué damunt d'ell mateix, en triomfar la reacció feixista. L'imperialisme, darrera etapa del capitalisme, cobrí la seva Itàlia d'un vel de silenci, sota el qual, ell, el lluitador indomable tingué d'enmudir per sempre. Malatesta era nèt d'aristòcrates, però no tingué mai la vanitat del seu cognom patrici. Conten que havia estudiat per metge, però que des de molt jove veié i compregué que la seva vocació de revolucionari acabaria convertint-se en una professió. Dins el seu anarquisme romàntic, era un pacifista i un enemic jurat de tota força autoritària. Les seves fac-

cions eren ben bé el retrat de la seva psicologia: front obert, nas d'aligot, somriure entre amargat i infantil, ulls petits i vivíssims, que perforaven en guaitar fixament l'interlocutor. I una crinera i una barba lleonines, d'apòstol bíblic.

Han passat els temps, i les idees s'han modificat. Avui el món, àdhuc el món dels anarquistes, va per camins molt diferents. Enric Malatesta, però, restarà com un exemple de fidelitat i d'heroisme mai desmentit. La seva mort no havia d'ésser aquesta, car era un home bo i liberal. Ens fa l'efecte que l'han anat assassinant de mica en mica. Deu haver patit tota mena de sofriments morals, infinitament més cruels que la mort mateixa. Un home de les seves energies i de la seva capacitat, mereixia un altre tracte de la terra que el vege nèixer. La tirania de Mussolini s'ha envilit una vegada més amb l'opressió de què ha fet víctima el gloriós lluitador, àdhuc fins més enllà de la mort. Més de cinquanta anys de vida de fensant una idea pura, mereixen un respecte emocionat, àdhuc per part dels enemics, quan aquests són honorables. El feixisme italià, però, no entèn la delicadesa dels sentiments. Malatesta se'n ha anat sense poder veure la caiguda de la tirania feixista que tant odiava. Quan caigui, caldrà que els homes liberals honorin el record d'aquesta ombra irritada...

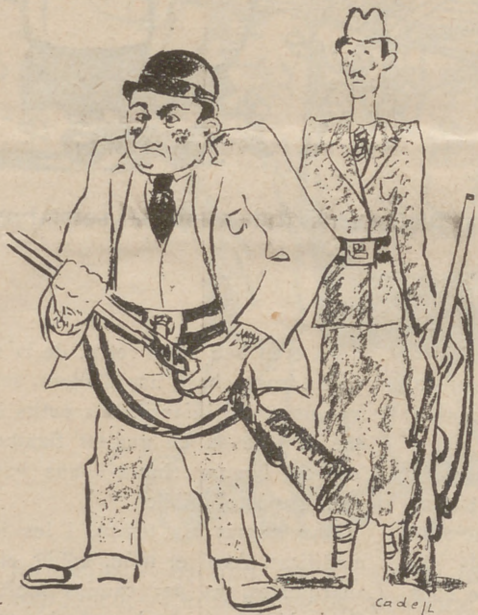
A. ESCLASANS

Agraïrem a tots els centres i entitats d'Esquerra que vulguin difondre la lectura i venda de LA CAMPANA DE GRACIA. Ultra la màxima irradiació dels nostres ideals, si cada u d'ells assegura l'adquisició fixa d'un nombre d'exemplars per setmana, el nostre tiratge podrà augmentar paulatinament.

EL SOMETENT

El vell Sometent català, que, anys enrera, era un orgull del nostre poble; que quan la invasió francesa féu gestes inesborrables; el que cantà Clavé en la seva "Marsellesa",

incitant-lo a lluitar per la llibertat, ha estat envilit en els darrers temps.

Al de ciutat el prostituí la Patrona! i la Dictadura. Fou recer de pistolers i upetistes,

racar de baixes maquinacions dels burgesos militants i dels enemics de la democràcia. Molts assassins d'obriers sindicalistes avalaven l'ús d'arma amb el carnet de sometentista.

Aquells que no exercien tan miserables funcions, aquell menestral o ricatxo incapaç d'una acció tan vil, però que la comportava i aplaudia, i amb l'excusa de l'ordre sortia amb l'escopeta al coll a formar en els dies de vaga i d'aldarulls sindicalistes, extralimitaven la seva missió, i més que l'ordre guardaven una classe contra les reivindicacions obreres.

El Sometent ciutadà era de fet un exèrcit de classe, la burgesa, armat i ben municionat i amb totes les garanties governamentals, amb totes les seguretats i impunitats s'imposava per la força a una part de la població, desarmada en la seva immensa majoria i mal armada la resta.

Els optimistes que blasmaven el rebaixament de la institució urbana, afegien, però, que el Sometent rural estava net de perversions, que conservava la vella condició, que era modèlic i una garantia de llibertat.

Això no és veritat avui. El Sometent rural està en mans de carlistes i ex-upetistes en llur majoria, i en molts pobles s'ha vist ben clar que tots conspiraven contra la República i estaven preparats per a ajudar la victòria de Sanjurjo, les intencions del qual coneixien i intervenien.

Els alcaldes esquerrans dels pobles i viles reclamen en va. No d'ara, de molt temps ençà assenyalen el perill i no són escoltats. Però ara la situació és de veritable ofec. L'actuació republicana és anul·lada per aquestes forces faccioses i monàrquiques.

En algunes comarques tarragonines s'han reunit els alcaldes per a exterioritzar col·lectivament llur protesta. Adhuc s'ha parlat d'una dimissió d'Ajuntaments si no es dissol el Sometent, perquè, a desgrat de la representació popular, la seva autoritat és fictícia.

A Constantí, ens diuen, el caporal del Sometent és l'ex-president de la Unió Patriòtica.

A Montblanc n'era també caporal l'ex-president de la U. P. Fou rellevat en venir

CAMBÓ

BORBÓ

NT MONÀRQUIC

CAMBÓ

BORBÓ

la República, i més tard se'l nomenà cap del Sometent del partit. De manera que se l'ascendí.

El Sometent de Falset està comanat per l'ex-alcalde de la Dictadura i actual president del Centre Tradicionalista. És home d'acció, de mala acció, perquè durant la Dictadura assaltà la Cooperativa Obrera. Tots els carlins de Falset gaudeixen de permís per a usar arma llarga i curta.

A Marsà, el Sometent, completament de dreta, enrola la jovenalla de catorze anys de les famílies reaccionàries.

A Bellmunt, el caporal és el cap dels carlins de la comarca.

I així successivament pobles i més pobles. I com no, si el capità del Sometent, en Sentís, us diuen aquells bons pagesos, republicans i bons catalanistes, és un carlista de sempre!

El mateix que us conta esverada la gent tarragonina, us ho relaten els lleidatans i els gironins i la gent de les comarques barcelonines.

(A Sant Vicens de l'Levaneres, el caporal, Joaquim Mora de Queralt, és carlí, de la U. P. i gran amic de Milà i Camps.)

(A Masnou, el caporal, Targa, procedeix també de la U. P., etc., etc.)

Tota la gent reaccionària està esperant el moment de renovar les antigues gestes, i guarda les armes, no amagades, sinó ben a la vista, amb permís de les autoritats, amb impunitat per al seu ús i abús. Només n'estan privats d'usar-les els bons republicans, els qui defensarien la República.

Es parla de nou de crear la milícia cívica, que els revolucionaris catalans reclamen des del primer dia de la República. Nosaltres no cal que inventem institucions noves: en tenim una de bona amb el Sometent, però cal que estigui absolutament en mans dels esquerrans; que bandegem d'una vegada carlins, lliguers i upetistes, gent monàrquica i reaccionària, que sempre, sempre, recordi's bé, conspiraran contra la República.

I cal també sostreure a Guerra la direcció del Sometent. Té d'ésser una força civil i ciutadana, i no poden comanar-la militars. Cal que depengui la seva direcció i organit-

zació de les autoritats populars, les úniques que el poble ha ungit de la màxima responsabilitat i solvència.

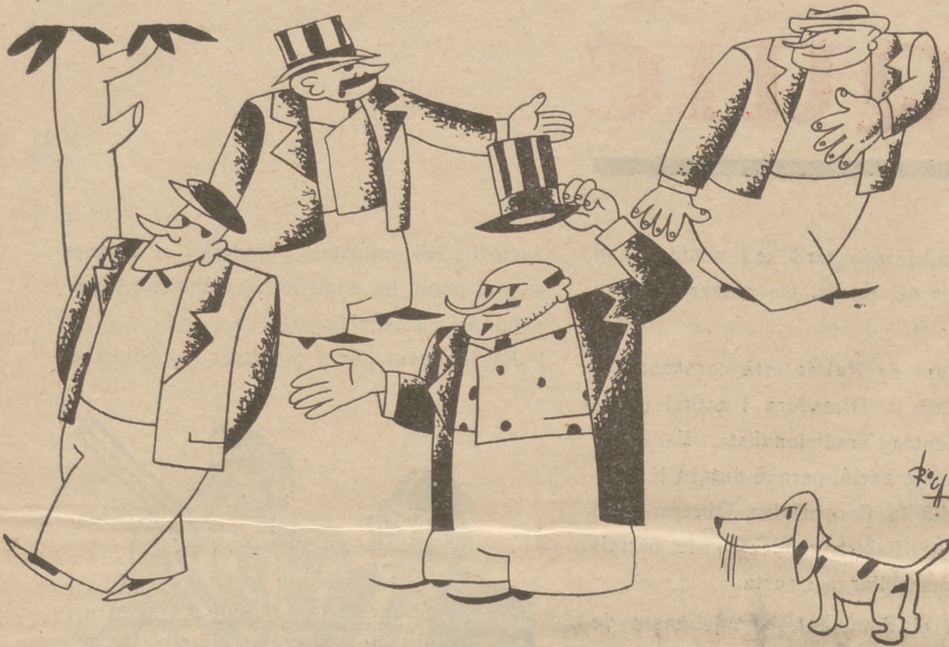
El Sometent per a nosaltres ha d'ésser el

crit dels esquerrans de Catalunya. Serà la única defensa que tindrà la República i la llibertat.

Mendicitat

—Una gràcia de caritat per a uns pobres monàrquics conspiradors!

Representants o mandataris?

La discussió de l'Estatut autònom de Catalunya a les Corts de la República està produint un estat de passió popular, que fa que sigui el tema obligat, constant, de tertúlies i converses, i el comentari més corrent en els periòdics. Cadascú, segons el seu temperament, el seu criteri polític i també segons els seus coneixements, hi diu la seva, ja sigui amb més o menys encert. Per això en sentim de totes, i cada comentarista, si ell ho hagués de fer, ho faria de faísó distinta. Però si considerem natural i lògic aquest discutir apassionat i aquesta diversitat d'opinions, no podem excusar que persones que es tenen per serioses, gent que aspira a que la seva veu sigui escoltada, i fins algun periodiquet, sustentin teories noves i les manegin a llur gust, més per a combatre l'adversari que no pas per a assolir resultats més pràctics amb tal sosteniment.

Vull referirme al criteri sustentat per alguns partidaris de l'aprovació integral de l'Estatut, de què els parlamentaris catalans no tenen facultat delegada pel poble de Catalunya per a autoritzar cap modificació per lleu que sigui, i per tant haurien de comportar-se com uns simples mandataris i limitar-se a defensar el projecte d'Estatut votat a Catalunya ara fa un any.

Per a sostenir aquest punt de vista argumenten que la representació catalana a les Corts no té cap dret ni cap autoritat delegada pel poble per a ni tan sols adaptar el projecte a la Constitució, per quant l'encàrrec que van rebre els diputats fou únicament de fer aprovar l'Estatut tal com el va aprovar Catalunya, i si ho fan d'altra manera és que usen d'una facultat que no tenen.

La discrepància amb aquest criteri, que vull posar de manifest, no es refereix per res als desitjos sentits de que l'Estatut apro-

vat fos el "nostre", el de Núria, el del 2 d'agost. Abans de passar endavant, em cal fer una manifestació rotunda de nacionalisme radical, que està, crec, d'acord amb l'actuació de tota una vida. L'Estatut que vàrem votar era sols una fita en el camí ascensional de la llibertat; una arma de combat. Si ens el retallen serà una arma menys poderosa, però serà un instrument, a la fi, per a assolir llibertats més àmplies.

No hi ha, doncs, discrepància en aquest punt. Però, si això no era possible, com s'havien de comportar els nostres diputats? No pretenc, sinó al contrari deixo deliberadament de banda, discutir l'oportunitat de tal o tal altra tàctica a seguir davant la realitat plantejada al Congrés de Madrid, però em proposo demostrar el dret, la facultat dels parlamentaris per a les modificacions que s'han imposat durant l'elaboració del dicta-

men i l'aprovació dels articles: i és sobre aquesta capacitat legal, sobre aquesta autorització dels electors que vull argumentar únicament. Reconeguda aquesta facultat i reconegut l'esforç que estan realitzant per a portar a terme l'aprovació d'un Estatut de la manera que millor pugui sortir d'aquelles Corts, despotriquem contra els homes i els partits que li han creat dificultats i un ambient impossible, però no contra els nostres homes que hi fan més del que poden.

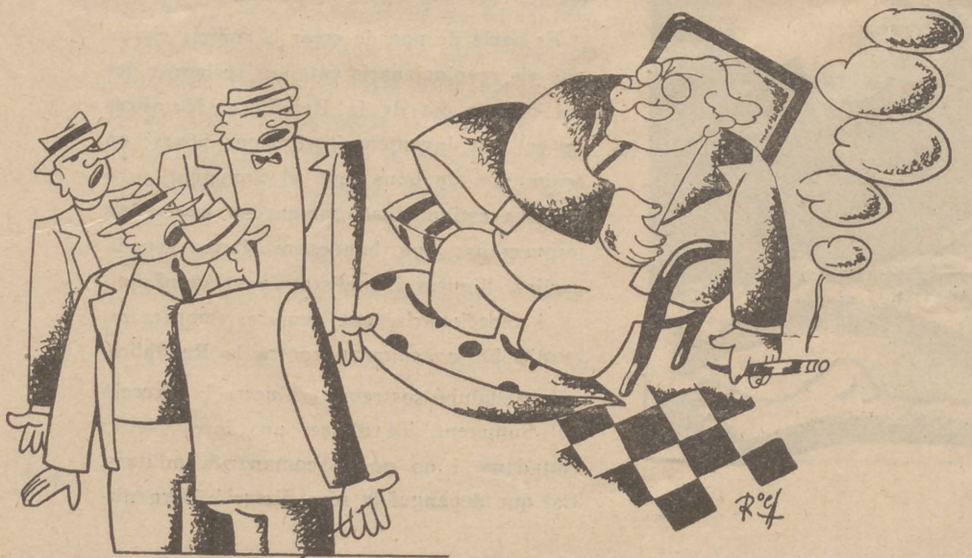
I anem al problema: Els representants del poble, poden legislar interpretant el pensament popular, i adaptar-se a les circumstàncies de cada cas o bé són uns mandataris que han de portar a la pràctica ço que els electors els hi encarregaren, sense imprimir-hi cap modificació, que per altra banda fóra nulla si no era avalada amb el referèndum popular?

Per a contestar a la pregunta examinem els termes del problema de la representació política, i el concepte modern que segons el Dret públic intern han de tenir de la funció legislativa i de la sobirania nacional.

La representació política no és una cosa exclusiva dels estats moderns, sinó que en temps de l'Edat Mitjana, quan no es parlava gens de sobirania del poble o de la nació, ja hi havia Assemblies amb representació política. Això fa que el caràcter d'aquesta representació i sobretot el valor que tinguessin els representants i les facultats o poder de legislar ha canviat amb el temps per a emmotllar-se al concepte de la sobirania segons l'època i el poble o les teories imperants.

Així, doncs, d'unes èpoques en que aquestes facultats eren nul·les o molt migrades s'ha passat al concepte modern que porta aparellades unes prerrogatives àmplies en absolut.

En primer lloc cal fer esment de les teories franceses del temps de la revolució, que donaven un caràcter predominant a la nació per damunt de l'Estat, i que es troben encarnades en l'obra político-filosòfica de Rousseau, segons les quals la nació neix del contracte social i es crea una individualitat o persona nova que és "el jo comú". Aquestes idees incorporades a la política per les

Lerroux. —No, senyors; la "propiedad no es un robo; la propiedad es sagrada";

El fracàs monàrquic

—Ja ho veu, havem fracassat, i això que no hi ha el més petit dubte de que Déu estava amb nosaltres.

declaracions dels drets de l'home i fetes dret positiu en alguns models de Constitució franceses (exemple les de 1791 i 1793), es concreten en el principi de que l'origen de la sobirania radica essencialment en la nació, i com que la sobirania comporta el poder de legislar i la sobirania no es pot delegar, d'ací que malgrat l'aspecte democràtic de tals principis no és possible l'existència de la representació i es fa necessari substituir-la per l'exercici de la democràcia directa, o sigui les Assemblees de tot el poble, cosa sols possible en els pobles petits, o bé una delegació de mandat imperatiu com en el dret privat.

Per això diu Rousseau: "Els diputats del poble no són ni poden ésser els seus representants: són únicament els seus comissaris i no poden resoldre res definitivament. Tota llei que el poble no ratifica és nul·la".

Però modernament no és acceptable, car la verdadera democràcia exigeix que els representants polítics ho siguin no dels grups d'electors que els van votar, sinó de tota la nació, i per això han de legislar per a tots i no poden acceptar un mandat concret.

Hi ha després les doctrines alemanyes de Hegel, Feltineck, Laband, Gierke, etc., que, naturalment, són oposades en absolut als

conceptes francesos. Per a ells, la nació és únicament un organ de l'Estat. L'Estat és el tot i se l'eleva a una espècie de Déu absolut. En conseqüència és l'Estat que nomena els seus funcionaris legislatius, fent una selecció dels més aptes i valent-se del sufragi com a instrument de selecció, però sense que el sufragi els trametés una sobirania que el poble no té, sinó que la té l'Estat. Segons aquests principis, el sufragi no seria un dret, sinó una funció, i els representants no són tals representants; per això Laband no volia que es donés aquest nom als membres del Reichstag, ja que els seus poders deriven de la Constitució i per tant de l'Estat.

Com es pot comprendre, això modernament és per complert inacceptable.

El concepte actual, democràtic en absolut, i que respon a les necessitats de la política moderna, és la teoria eclèctica, que es denomina en Dret Polític, de la nació personificada per l'Estat.

Segons ella, la nació és la Societat amb tots els seus fins, i l'Estat és la nació en quant declara i compleix la regla jurídica.

En aquesta teoria es veu amb vigor la idea de la representació política en la seva adequada amplitud, doncs no es tracta de

delegar que es transmetre un poder del que es disposa, sinó que es tracta de fer-se representar, o sigui provocar l'exercici "d'un poder propi" en el representant perquè el realitzi en el nostre nom. El delegat o mandatari obra en nom dels que li confereixen el mandat, que són els electors. El representant obra en nom i representació dels electors i de tots els altres que no en són i que els electors representaven al seu torn. És a dir, es representa a la totalitat de la nació amb la corresponent diversitat de criteris i punts de mira, ja que l'Estat busca amb la representació política de personificar la Societat nacional; i es fuig del concepte absolut de l'Estat que absorbeix la Societat i anul·la la representació i per tant la sobirania popular.

Ja veiem, doncs, com no és discutible, si hem de procedir amb lògica i amb bona fe, la facultat legislativa dels nostres parlamentaris. Discuteixis, si hi ha cas, l'encert o el desencert que tinguin en la seva tasca però no una capacitat que el dret modern i les teories que tothom accepta els hi confereix.

Jo per la meua part dec dir, referent a la qüestió de l'encert en l'actuació, que si no s'ha tingut la fortuna de trobar unes facilitats que aquell ambient no permet, hom ha lluitat sempre amb el patriotisme i voluntat de vèncer que Catalunya esperava.

Santiago VIVANCOS

La Bíblia en vers

Acabem de rebre de Madrid la circular que copiem a continuació. No dubtem que els catalans reservaran a l'obra del Rovó un gran èxit de lectura, de venda, de crítica i de rialles:

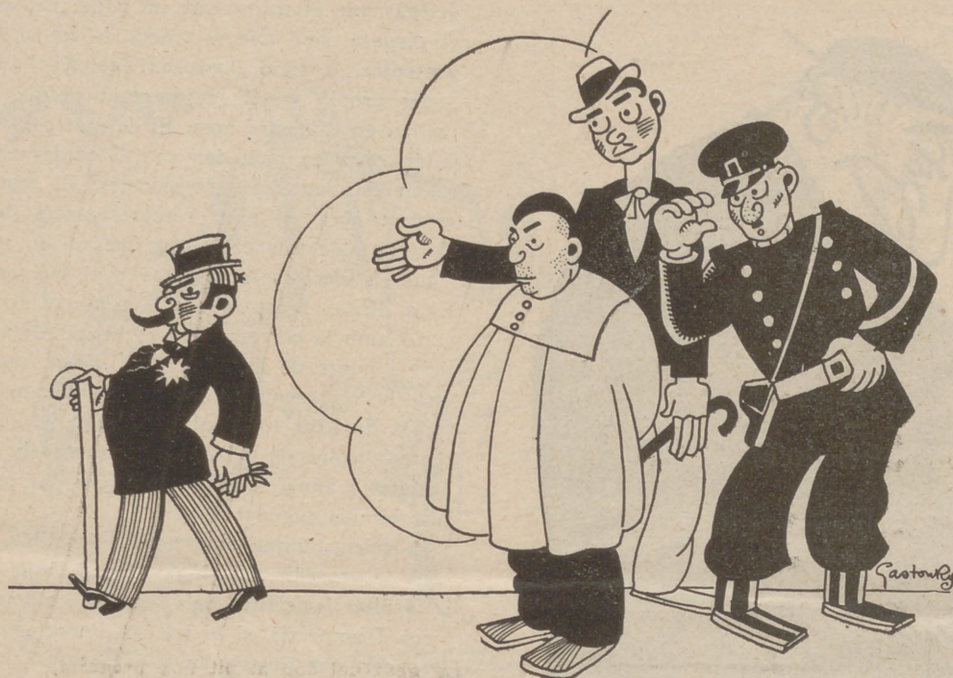
Sociedad Administrativa de Ediciones Literarias.—Londres, 22, hotel. Apartado 8008. Teléfono 58518. Madrid.—Muy estimado señor nuestro:

Nos permitimos anunciarle la próxima salida de "Un grito contra el Estatuto", al precio de tres pesetas, libro el más sensacional en los momentos actuales, debido a la pluma del ilustre hombre público don Antonio Royo Villanova, el más infatigable paladín de la campaña oposicionista y el único que, con más tenacidad, está defendiendo la integridad de la Patria. Demuestra en este libro, el Sr. Royo Villanova, un conocimiento del problema catalán que no puede superarse. Por todo lo cual no pondrá usted en duda el éxito indiscutible que aguarda a la mencionada obra, éxito que nosotros tenemos descontado, a juzgar por la expectación que ha despertado y la gran demanda que estamos recibiendo, a pesar de no haber comenzado la propaganda.

Si así lo reconoce usted, apresúrese a devolvernos, firmado, el presente boletín, y por nuestra parte tendremos mucho gusto en servirle los ejemplares que nos pida, contra reembolso, y un descuento del treinta por ciento.

Aprovechamos la oportunidad para ofrecernos de usted affmos. ss. ss., q. e. s. m. Por S. A. E. L., El Administrador.

—Abans, feia de monàrquic. Ara fa de republicà. Però sempre ha estar “grande de España”.
—I tan insignificant com és!...

TEATRE

ELS CRÍTICS

Anem—de fora estant, des d'aquí: recó de muntanya on no hi ha teatre ni cinema—, a seguir tractant temes de teatre. Això, de lluny, també és interessant. Sobretot ara que la majoria de teatres barcelonins estan tancats i en els que resten oberts s'hi conté aquest gènere de la revista madrilenya, que és la procacitat i l'estúpidesa elevades a la quinta potència.

Dediquem avui aquesta crònica a la crítica, tan deixada de la mà de Déu. Salvant unes poques i favorables excepcions, la crítica dramàtica a Barcelona és una cosa llastimosa i miserable. Fan crítica quatre indocumentats, que no tenen cap preparació, que no tenen cap cultura. Anem a dir que pel que cobren tampoc no pot exigir-los-hi gran cosa. El crític, i el periodista en general, cobren sous irrissoris. Per aquest fet —llastimós—, cal perdonar-los-hi moltes coses.

A més a més, el crític no té independència, és esclau de l'administració. En la majoria dels diaris de Barcelona qui veritablement dirigeix és l'administrador i no el

director. En la majoria dels diaris de Barcelona, el director ho és només que nominalment.

I amb el crític passa el mateix: ha d'estar més a bé amb l'administrador que amb el director. Ha de procurar “no éser massa fort”, no “apretar” massa, no “mirar massa prim”, no ésser massa sever i exigent.

—Però i si la comèdia es dolenta?— pregunta el crític quan—després ja s'hi acostuma—, per primera vegada li fan aquestes recomanacions.

—Home, sempre hi ha manera de salvar-ho!—diu l'administrador.

—Però i si els còmics són dolents? I si la direcció i la presentació són dolentes?

—Ja li he dit que sempre hi ha manera de salvar-ho. Amb el talent de vostès es pot salvar tot!

—Però...—fa el crític, extranyadíssim—. Però la crítica ha d'ésser sincera!

—I no, home, no. Deixis de manies, que les manies no van enlloc.

—Però, com se pot dir d'una comèdia dolenta que és bona?

—Sí, home, sí. Si no costa res! Amb quatre “tonterías” pot sortir del pas.

I el crític, decebut, resignat, s'esforça en sortir del pas, en escriure les quatre “ton-

terías” exigides per l'administrador. Al cap d'un quant temps, ja no necessita esforçar-se, ja no escriu més que “tonterías”.

S'ha donat el cas que l'administrador d'un diari barceloní ha anat a queixar-se al director.

—Aquest crític no pot anar. Aquest crític l'hem de treure. Ens portaria a perdre. I això? Per què?

—Perque ho fa massa bé, perquè en sap massa. M'he fixat que els que en saben mas sempre peguen. No miren cap mena de conveniència, van drets al “bulto”: i el “bulto” és l'empresa. I amb les empreses no hi hem de voler bromes. Ja n'hi hagué una que ens ha retirat els passis i l'anunci.

A vegades, en els primers temps, el crític demana instruccions. I és l'administrador qui les dona.

—Com més gros l'anunci, més extensa i elogiosa la crítica.

Així s'ofega, així naufraga—en un mar de misèries ridícules—la intel·ligència dels crítics. Dels crítics que tenen intel·ligència, que no són tots.

Hi ha un altre aspecte llastimós, profundament provincià: el respecte i la benevolença amb què són tractades les comèdies que ens vénen de Madrid, i la manca de respecte, la manca d'atenció i la grolleria amb què són tractades les que es produeixen a casa nostra, les d'autors catalans.

No vull pas dir que s'hagin de tractar bé totes les obres dels nostres autors del soí fet que són nostres. Això fóra caure en un xovinisme perillós. Això fóra enganyar el públic i jo crec que al públic mai no se l'ha d'enganyar.

No, no, res d'això. Cal fer una crítica serena i equilibrada, favorable o desfavorable, però sempre serena i equilibrada. Però d'això a la grolleria, a la poca atenció, al gairebé menyspreu amb què són tractades les obres de teatre català hi ha molta diferència. Sobretot tenint en compte el que obres mediocres o francament estúpides—com les de Muñoz Seca—, són tractades amb un respecte que no mereixen. Amb un provincialisme que fa riure, Benavente i els Quintero ens semblen indiscutibles, inimitables. Se'ns ha parlat tant de la gràcia dels Quintero i la profunditat i agudeses de Benavente, que no volem veure que els uns són uns cursis i l'altre—recordant, però, que ha escrit obres dignes de respecte i estima—un retòric banal.

Lluís CAPDEVILA

Llegiu

ELEVACIÓ

d'ENRIC BARBUSSE

Obra forta, valenta
i d'interès palpitant

ADMINISTRACIÓ: VILELLA

Fàbrica de Gèneres de Punt
(Fundada l'any 1888)

Felip Blasco Anglès

Joaquim Costa, 38 (abans Ponent)

BARCELONA

Productes Alimentosos
de Règim

Casa SORRIBAS

Salmeron, 222 - Llúria, 62

BARCELONA

La meva consciència no em permet votar a favor de l'expropiació de terres dels monàrquics.

Domènec Aimerich

"Tothom es prepara en la melangiosa tasca d'enyorar-te", deia Carles Soldevia en unes paraules senzilles i plenes d'emoció.

Digué un "eh?" molt seu, decantant-se a l'esposa, i ja no parlà més. Barbotejà solament en una angúnia mortal uns mots inintelligibles, i se li apagà la veu per sempre.

A la matinada partia per no tornar. Però nosaltres no t'oblidarem mai.

Ni el teu gest ni la teva veu deixarà d'ésser cosa nostra, molt íntimament. Ni la ponderació i l'acord de l'una cosa en l'altra en un màxim govern de la simpatia que t'illuminava el rostre d'un somriure molt dolç. No haviés de marxar encara.

Ens semblarà sempre que en una encara més fina quietud el teu mateix pas se'ns farà present tothora.

Ara t'haviés tornat una mica més infant del que sempre havies estat. Els darrers

dies ja no tenies l'esma pel teu maquillatge quotidià minuciós. Portaves la màscara de la malaltia que se t'ha endut i l'esperit de tots els infants de la Catalunya nostra que et farà viure en la íntima immortalitat dels nostres records.

Aquesta és la nostra enyorança i la nostra melangia. Aquesta és la nostra oració d'avui a la teva memòria, amic i company; infant que vius i vals i veus solament en la nostra memòria. Adeu.

Ramon TOR

Subscribiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 - BARCELONA

Ratlla de foc

Hi ha una ratlla de foc damunt del món que avança cada dia; són els braços, en laire crispats, que són flames de rebel·lia.

El dolor puny, sever, el cor humà i la sang esdevé foc dintre les venes. La humanitat ha de trencar iradament els jous i les cadenes.

Té el camí obert, però, encara hi té les [noses] dels temples plens de fosca i d'esperits mesquins, cal trencar aquestes lloses que amaguen escorpins.

La gent del cop al pit i la pregària, tenen instint d'escanya-piç; la teia incendiària cal que s'abrandi contra els envilit.

Tenen cor dur i intel·ligència nul·la, sols pensen en xuclar sang de la humanitat, i són com la cogula; s'ha d'arrencar perquè no es mengi el blat.

Els que amem la Bondat, la Llibertat i la [Justícia] som massa bons vers ells! No s'esmenaran mai! Viuen de la immurdícia i són reptils masells.

Volen el món a gust seu i amb misteris i dogmes l'enverinen, i amb la capa de Déu carden la llana i encar la pentinen.

Encara consagren el pa dient que el converteixen en un Déu de [bondat,

mentre l'obrer quasi no pot menjar i troba que el poc pa és reconsegat.

Cal que s'estengui la ratlla de foc i purifiqui el món d'aquestes noses. La humanitat avança poc a poc somniant un demà florit de roses,

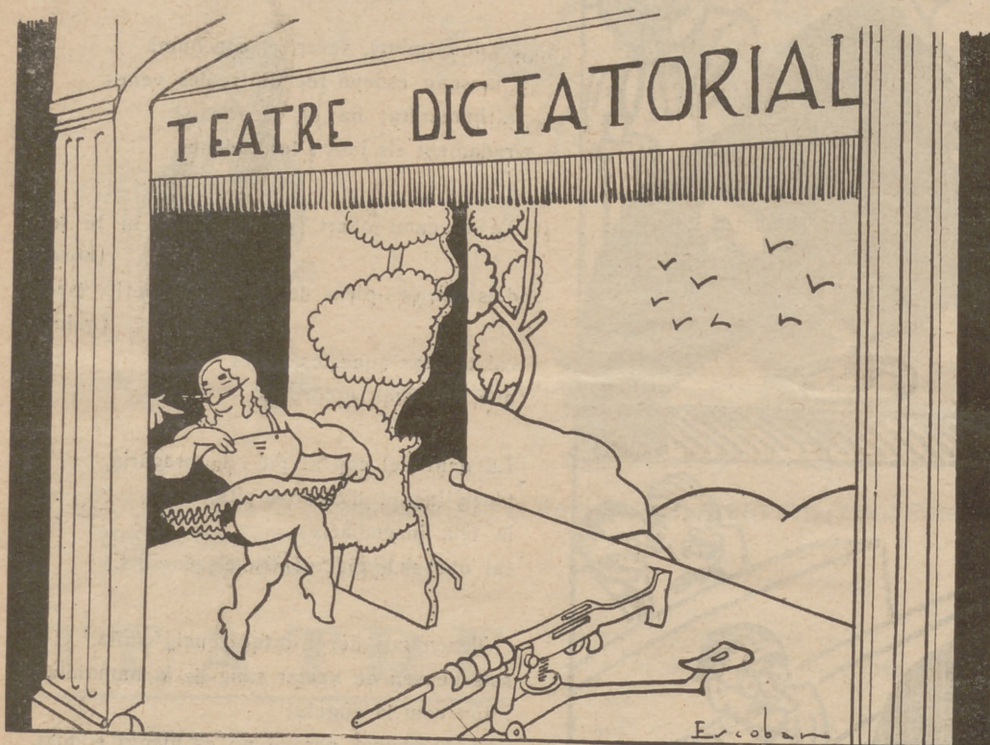
sense l'oruga de cap religió que corqui i enverini la consciència. Oh foc purificadô, trenca la fe amb la flama de la Ciència!

Unim els braços germans en una sola abraçada i que el futur arribi a nostres mans amb una redemptora flamarada.

Salvador PERARNAU

R E P I C S

Després del procés Sanjurjo

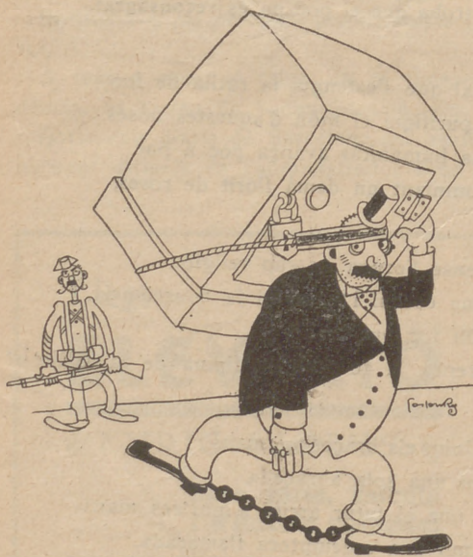
“Puede el baile continuar”

CALDRA FER-HO

Després del fracassat—i tan fracassat!—complot monàrquic, no aniria malament una revisió de funcionaris.

Són molts els funcionaris que, malgrat cobrar de la República, en diuen els mil penjaments, l'omplen de dicteris i d'insults. Com que a pesar de tot no és probable que presentin llur dimissió — encara que no fos més que en homenatge al règim caigut que, caigut i tot, s'endú totes les seves simpaties—, el millor fóra, ja que estan tan malament amb la República, deixar-los cessants.

I que els mantingués la monarquia!

La llei d'expropiació

—Primer, portar la caixa al Govern. Després, a la presó per sempre.

MUÑOZ SECA

Què és el que han fet amb aquell pobre idiota de Muñoz Seca, quals comèdies (?) feien tanta gràcia als monàrquics?

Muñoz Seca, que en les seves comèdies (?) i en les seves converses es dedicava a injuriar i vexar la República, era un funcionari de la República.

I ara l'han deixat cessant, l'han llançat al carrer com qui llança un drap brut.

Ja era hora. Ja convenia. Ara cal caçar els altres. I amb Muñoz Seca al cap deixar-los morir de fam.

ALBIÑANA

Aquella bèstia grotesca i folla que és el doctor Albiñana segueix estiuellant a les Hurdes. Creiem que és un perill per als hurdans. I un perill per a la tranquil·litat pública, puix el Govern permet que el visitin els monàrquics, talment com si els monàrquics fossin persones.

Estem segurs que, gràcies a aquestes visites, Albiñana no és aliè al fracassat moviment monàrquic.

Convindria esbrinar-ho.

I, tant si hi estava complicat com no, enviar-lo vint o trenta anys a Bata.

TE RAO

Guardiola Cardellach ha escrit a “El Diluvio”: “Con jueces de ochenta duros, maestros de cincuenta y policías de cuarenta y dos, no puede haber nación bien equilibrada por muchas recompensas extraordinarias que se otorguen en casos de apuro.”

Trobem que té tota la raó. Sobretot, creiem que no hi ha dret que un mestre cobri cinquanta duros.

A VEURE QUE PASSA

Els diputats radicals Rodríguez Piñero i Basili Alvarez—aquest, a més de radical, és capellà—volen plantejar una interpellació al ministeri de la Governació—, que a hores d'ara potser ha estat plantejada—sobre la suspensió de periòdics a Espanya.

Cal recordar que els periòdics sospesos eren monàrquics, eren catòlics, es a dir: eren facciosos i no paraven en les seves campanyes contra la República.

A veure si ara aquests diputats radicals—tot és possible en certa mena de gent—s'atreviran a demanar gràcia. Sense pensar que la seva obligació, que el seu deure de republicans, és demanar justícia.

ENCARA NO N'HA FET PROU

Tornem a parlar, hem de tornar a parlar d'aquest diputat radical que es diu Fernández Piñero.

Resulta que aquest radical no creu tan culpable com diuen el general Berenguer. Resulta que el defensa. Es veu que a aquest radical, Annual i l'assassinat de Galán i García Hernández li semblen poca cosa.

SE LI VEU L'ORELLA

Lerroux, que es diu republicà—però que cap republicà veritable no el creu—, és enemic de l'expropiació de béns dels monàrquics. Ha dit que això és una monstruositat, i que votarà en contra.

A Lerroux cada dia se li veu més l'orella, l'orella monàrquica, perquè la té llarga.

Imp. “La Campana”, Om. 8.—Barcelona

Parc
de
Montjuic

Tots els diumenges,
a la tarda

SARDANES

EROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efíacs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulante de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glándules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estircnina, ni fòsfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PÚBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50041. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitals: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

El mal somni de .Royo i Villanova